

ÖZET/ABSTRACT

Bu çalışmada, Türkiye tomruk yükleme ve istifleme yoğunluğu açısından ön sıralarda yer alan Karabük ili Yenice ilçesi orman depolarının İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) riskleri açısından incelenmesi ve önceliklendirilmesi amaçlanmıştır. Konuyla ilgili yayınlar, ilgili kurumların ve kuruluşların kayıtları ve anket çalışması sonucu elde edilen veriler çalışmanın materyalini oluşturmaktadır. Tez kapsamında İSG planlama ilkelerinin gözetildiği ve her bir orman deposunda risklerin ve önceliklerinin tanımlandığı bir yöntemler kullanılmıştır. Bu yöntemde ise dört aşamadan oluşan bir metodoloji izlenmiştir. İlk aşamada, Yenice ilçesindeki dört orman deposunda (Balıkısık, Kayadibi, Doksan ve Değirmenönü) karşılaşılabilecek riskler araştırılmış ve olası riskler ve alt riskler belirlenmiştir. İkinci aşamada bu riskler 15 kişiden oluşan Risk Değerlendirme Ekibi (RDE) üyelerince L Tipi (5×5) Risk Değerlendirme Matrisi yardımıyla değerlendirilmiş ve puanlanmıştır. Üçüncü aşamada, risklere yönelik her bir RDE üyesinden elde edilen sayısal değerler Ranking (Sıralama) Tekniğine göre sıralanmıştır. Dördüncü aşamada, sıralama sonuçlarına göre riskler önem dereceleri dikkate alınarak birleştirilmiş ve her biri dört alt faktörden oluşan üç risk faktöründe tanımlanmıştır. Tanımlanan faktörler ve alt faktörlerin dikkate alındığı bir Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) geliştirilmiş ve bu defa 90 kişiden oluşan Risk Önceliklendirme Ekibi (RÖE) üyelerine sunularak, orman depolarını bu faktörlere göre değerlendirmeleri istenmiştir. Bu sayede risk faktörleri ve orman depoları öncelik değerlerine göre sıralanmıştır. Hesaplamalar sonucunda RÖE üyeleri tarafından belirlenen İSG risklerine göre en riskli depo; 0,369 ile Balıkısık Orman Deposudur. İkinci sırada 0,274 ile Doksan Orman Deposu yer almaktadır. Üçüncü sırada 0,251 ile Kayadibi Orman Deposu ve son sırada 0,106 ile Değirmenönü Orman Deposu yer almaktadır. Risk faktörlerine yönelik gerçekleştirilen AHP hesaplamalarına göre çalışmaya konu olan bu orman depolarında en yüksek risk değeri 0,410 ile "Genel Riskler" faktöründe bulunmaktadır. İkinci öncelik değeri 0,319 ile "Donanım, Davranış ve Ergonomi" faktöründe, en düşük değer ise 0,271 ile "İSG Eğitimi ve Bilgilendirme" faktöründedir. Tez sonuçların konuyla ilgili sonraki çalışmalarını öncülük edeceği ifade edilebilir.

In this study, it was aimed to examine and prioritize the forest depots in Yenice District of Karabük province, which are at the forefront in terms of log loading and stacking density of Turkey in terms of Occupational Health and safety (OHS) risks. Publications related to the subject, the records of the relevant institutions and organizations and the data obtained as a result of the survey study constitute the material of the study. Within the scope of the thesis, a method has been developed in which OHS planning principles are observed and risks and priorities are defined in each forest depot. In this method, a methodology consisting of four stages was followed. In the first stage, the possible risks and sub-risks were investigated in four forest depots in Yenice district (Balıkısık, Kayadibi, Doksan and Değirmenönü). In the second stage, these risks were evaluated and scored by the members of the Risk Assessment Team (RAT) consisting of 15 people with the help of L Type (5×5) Risk Assessment Matrix. In the third stage, the numerical values obtained from each RAT member for the risks were sorted according to the Ranking Technique. In the fourth stage, risks were combined according to their severity and identified in three risk factors, each consisting of four sub-factors. An Analytical Hierarchy Process (AHP) was developed taking into account the identified factors and sub-factors, and this time it was presented to the members of the Risk Prioritization Team (RPT) consisting of 90 people and asked to evaluate forest reservoirs according to these factors. In this way, risk factors and forest warehouses are ranked according to their priority values. According to the OHS risks determined by the RPT members as a result of the calculations, the most risky depot is Balıkısık Forest Depot with 0.369. Doksan Forest Depot is in second place with 0.274. Kayadibi Forest Depot is in the third place with 0.251 and Değirmenönü Forest Depot is in the last place with 0.106. According to the AHP calculations for risk factors, the highest risk value of these forest depots in the study is 0.410 with the "General Risks" factor. The second priority value is "Hardware, Behavior and Ergonomics" with 0.319 and the lowest value is "OHS Training and Information" with 0.271. It can be stated that the thesis results will lead subsequent work on the subject.